

*Palmprocessie
doorheen de
twinstigste eeuw*

2006

Documentatie uit archief Confrérie V Geslachten

Maurice en Wasily

30-06-2026

2006

Genootschap *van de twaalf* *Apostelen* H O E G A A R D E N

— 375 jaar —

— 1631 - 2006 —

PASTOR
Liesbeth Goris

DE MOMBOOR-VADER
André Stockmans

ter ere van het 375-jarig bestaan van de palmezelprocessie in Hoegaarden

Het gemeentebestuur van Hoegaarden

en

de faculteit Godgeleerdheid van de Leuvense universiteit

nodigen u uit ter gelegenheid van

de opening van de tentoonstelling en de verschijning van het boek

DE PALMEZELPROCESSIE

EEN (ON)BEKEND WEST-EUROPEES FENOMEEN?

op vrijdag 31 maart 2006 om 19u in het kapittelhuis

met toespraak van burgemeester Frans Huon en decaan Mathijs Lamberigts

tentoonstelling Van zaterdag 1 april tot en met zondag 30 april 2006

dinsdag - vrijdag: 14u – 19u | zaterdag - zondag: 10u – 18u

WWW.PALMPROCESSIE.BE

Gelieve uw aanwezigheid te bevestigen via email info@palmprocessie.be of op tel. 016 76 81 86

informatie: info@palmprocessie.be
www.palmprocessie.be
016/76.81.86 – 016/76.81.92

375 jaar Palmzondagtraditie Hoegaarden

Tentoonstelling

Gemeentehuis
& Sint-Gorgoniuskerk
01 tot en met 30 april '06
dinsdag t/ vrijdag: 14u - 19u
zat & zon: 10u - 18u

Palmzondag

Gemeenteplein
zondag 09 april '06
9.15 u processie
15.00 u palmeierenraap

C U L T U R

*Tentoonstelling
Gemeentehuis Hoegaarden
01 april tot
en met
30 april 2006*

De Palmezel in Europa

In 1981 organiseerde de gemeente Hoegaarden in het kader van haar 1000 jaar bestaan een grote Millenniumstoet en een tentoonstelling naar aanleiding van 350 jaar **Palmprocessie** in Hoegaarden.

Nu, 25 jaar later, gaat elk jaar de processie nog steeds door de Hoegaardse straten op **Palmzondag** en dit mede dankzij het Apostelengenootschap, gesticht in 1631.

In 2006 bestaat deze traditie **375 jaar** en wij kunnen dit niet zo maar laten voorbijgaan.

In Europa bestaan er nog enkele unieke exemplaren van houten palmezels, maar enkel in Hoegaarden bestaat de traditie van de **palmprocessie**.

Tijdens de maand **april** zal er opnieuw een tentoonstelling worden georganiseerd. Dit keer wordt de Europese uitstraling benadrukt; er zullen een aantal palmezels tentoongesteld worden uit verschillende Europese steden. Een voorlopige opsomming:

- ✓ Christus gezeten op een palmezel, polychroom, 1520, Brabantse School.
- ✓ Christus gezeten op een palmezel, begin 16de eeuw Nürnberg (New York)
- ✓ Christusfiguur (ca 1520), afkomstig uit Bogen Duitsland
- ✓ Christus gezeten op een palmezel, gepolychromeerd hout, afkomstig uit Kammeltal Duitsland
- ✓ Christus gezeten op een palmezel (18de eeuw), afkomstig uit Mindelheim Duitsland
- ✓ Christus gezeten op een palmezel (18de eeuw), afkomstig uit Bregenz Oostenrijk
- ✓ Christus gezeten op een palmezel (17de eeuw), afkomstig uit Zürich Zwitserland

Er zullen niet alleen **palmezels** worden tentoongesteld, maar eveneens alle stukken met betrekking tot het fenomeen van de palmprocessie en met betrekking tot de 16de eeuw. Het project zal opgezet worden in samenwerking met de universiteit van Leuven en zij zullen de teksten voor de catalogus schrijven.

De tentoonstelling vindt plaats in het gemeentehuis van Hoegaarden op de 1ste verdieping van 01 april tot en met 30 april 2006.

In de Sint-Gorgoniuskerk zullen eveneens een aantal 16de eeuwse kunstwerken tentoongesteld worden.

Wij verwachten alle Hoegaardiërs om toch eens een kijkje te komen nemen. De Hoegaardse palmezel zal uiteraard de centrale plaats op de tentoonstelling innemen.

Meer inlichtingen dienst cultuur 016/76.81.86 - 016/76.81.92

Frans HUON, burgemeester, bevoegd voor cultuur

PROGRAMMA 375 jaar Palmprocessie

ZATERDAG 01 APRIL ZONDAG 30 APRIL 2006
TENTOONSTELLING

GEMEENTEHUIS EN SINT-GORGONIUSKERK

dinsdag-woensdag-donderdag-vrijdag 14.00 u – 19.00 u
zaterdag-zondag 10.00 u – 18.00 u

ZONDAG 09 APRIL 2006
375ste OMMEGANG van de PALMPROCESSIE

9.00 u Eucharistie met palmwijding

9.30 u Processie

10.00 u Gebedsdienst als aanvang van de Goede Week

Palmverkoop
Foor
Jaarmarkt

14.30 u Muntenworp van op de pui van het gemeentehuis

15.00 Palmeierenzoektocht in het Kapittelpark

ZATERDAG 29 APRIL 2006
CONCERT TIENS RENAISSANCEKOOR
20.00 u - SINT-GORGONIUSKERK - € 5,00

MOMBOORVADER

375 jaar palmprocessie betekent natuurlijk dat het genootschap van de 12 apostelen ook zolang bestaat... en zelfs nog langer denkt men. Waarschijnlijk zijn in 1631 de statuten neergelegd van deze groep die al ouder zou zijn geweest. Het genootschap bestaat tegenwoordig uit een momboorvader, 12 apostelen, 4 discipelen en 7 reserven (zie lijst in kader).

We hadden een gesprek met André Stockmans, momboorvader van het genootschap. Bekijk ze allen goed op zondag 9 april en let op de attributen die ze meedragen. Over de uitbeelding van iedere apostel kunnen we het later nog eens hebben.

Liesbeth:

André, je bent nu al een aantal jaren momboorvader. Wat betekent dit juist en wat houdt deze taak in?

André: Verantwoordelijk zijn voor het Genootschap der Apostelen. Ik zie het als de bekroning voor de jaren inzet. Eerst als discipel, daarna als apostel. Het betekent dan ook het goede voorbeeld geven en dit niet alleen naar het genootschap toe maar naar de ganse dorpsgemeenschap.

Liesbeth:

Ken je je voorgangers?

André: Van alle voorgangers heb ik er persoonlijk 4 gekend, o.a. Emiel Koeckelkoren, Victor Biscompte, Victor Vandeplas en August Van Nerum. Onder alle 4 heb ik nog gediend. Met hen was het nog (de goede) de tijd met 3 processies in de parochie.

Liesbeth:

Hoe word je verkozen? Stel je jezelf kandidaat of kiezen de apostelen dit?

André: Na het overlijden van de momboorvader komt het genootschap zo snel mogelijk bijeen om de opvolger te kiezen. Normaal volgt de apostel met het meeste aantal dienstjaren hem op. Bij de laatste verkiezing was dit niet het geval (de kandidaat voelde zich te oud). Ik was eerste opvolger en stelde mijzelf kandidaat en werd unaniem verkozen als nieuwe momboorvader (lachend; er kwam wel geen witte rook aan te pas) Ik was ook de jongste momboorvader ooit.

Liesbeth:

Enkele praktische vragen. Hoeveel jaar ben je nu lid? Hoe lang momboorvader? Toekomstplannen?

André: In 1967 werd ik gevraagd om bij het genootschap toe te treden, wat ik dan ook heb gedaan. Ik ben dan ook één van de weinigen (sinds 1631) die de 3 graden heeft doorlopen, namelijk discipel - apostel - momboor. Sinds 1999 ben ik nu momboor en ik hoop van dit nog lang te kunnen zijn in goede gezondheid. Mijn grootste wens voor de toekomst is dan ook dat het genootschap die hechte groep blijft zoals het nu is en dat we nog veel mooie vieringen mogen opluisteren. En dat ik nog lang momboorvader kan blijven. En dat alles goed blijft draaien zoals het nu is.

Liesbeth:

Wat geef je mee aan alle inwoners van Hoegaarden?

André (overtuigd): Dat iedere inwoner fier mag zijn op onze parochie en zeker wil meewerken aan alles wat er gebeurt en ervan kan genieten. Dat niemand zich uitgesloten zou voelen bij de gebeurtenissen en dat iedereen weet, jong of oud, klein of groot, welke huidskleur of nationaliteit ook, dat zij mogen weten dat men erbij hoort.

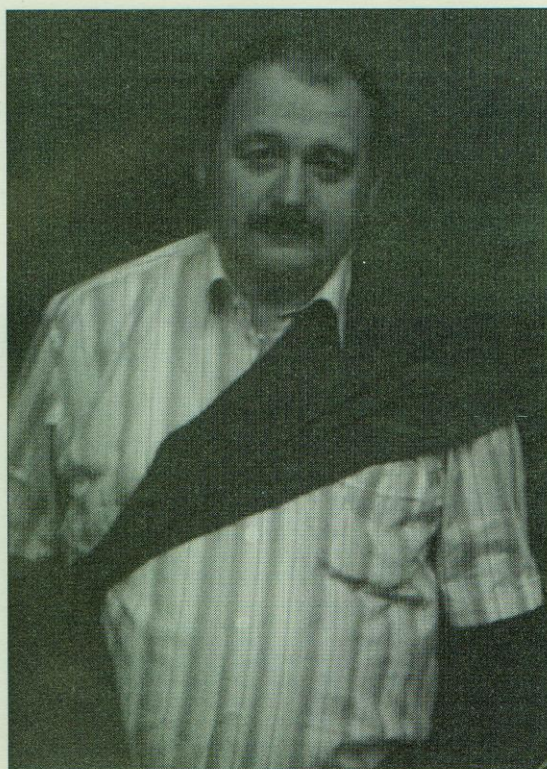
Ik hoop op jullie te mogen rekenen om Hoegaarden die plaats op de kaart te geven waar Hoegaarden recht op heeft.

Liesbeth Goris

GENOOTSCHAP VAN DE 12 APOSTELN:

LIJST VAN DE MOMBOORVADERS VAN 1831 TOT 2006

- 1 Leo Kenis (1637-1647)
- 2 Jan Vanden Put(te) (1648-1667)
- 3 Peeter Valentijn (1667-1680)
- 4 Joachim Kenis (1680-1692)
- 5 J. Leemans de oudere (1698-1712)
- 6 Henricus Vanden Broeck (1712-1723)
- 7 J. Leemans de jongere (1723-1729)
- 8 Peeter Gee(r)ts (1729-1748)
- 9 Gillam Van Si(j)mp(h)oven (1748-1758)
- 10 Servatius Nijs (1758-1779)
- 11 Franciscus Henricus Pr(e)uvener (1779-1802)
- 12 Henricus Norbertus Nijs (1806-1814)
- 13 Peeter Joannes Meda(e)r(ts) (1814-1829)
- 14 Guiliam Goossens (1829-1873)
- 15 Jan Baptista Stockmans (1873-1886)
- 16 Henricus Brans of Brams (1886-1901)
- 17 Franciscus Vanderwaren (1901 1909/1910)
- 18 August Vanex (1909/1910-1916)
- 19 Petrus Kinaar (1916-1932)
- 20 Petrus Joesph Brans of Brams (1932-1943)
- 21 Constant François Saelmaeckers (1944-1947)
- 22 Jan Baptist Bams (1947-1950)
- 23 Theophiel Vandeplas (1950-1953)
- 24 Emiel Koeckelkoren (1945-1967)
- 25 Victor Biscompte (1968-1986)
- 26 Victor Vandeplas (1986-1992)
- 27 August Van Nerum (1992-1999)
- 28 André Stockmans (1999-....)

André Stockmans: momboorvader

Tentoonstelling Palmezelprocessie Hoegaarden

De Hoegaardse gemeenschap viert de 375ste verjaardag van de Palm-zondag traditie enerzijds met een tentoonstelling op het gemeentehuis over 16 eeuwse Europese palmezels. Een tiental manshoge exemplaren, afkomstig uit Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland en Amerika, aangevuld met 16 eeuwse schilderijen en documenten vormen er het decor. Anderzijds wordt zondag 9 april de Palmezelprocessie georganiseerd. Omwille van een te grote belangstelling moest voor de vooropening van de tentoonstelling uitgeweken worden naar de Sint-Gorgoniuskerk. Pastor Liesbeth Goris verwelkomde naast de gastsprekers, burgemeester Frans Huon, Mathijs Lamberigts decaan faculteit godgeleerdheid aan de KUL, Dokter Willem Loosen, een groot aantal prominenten waaronder Lodewijk De Witte, gouverneur van de Provincie Vlaams-Brabant, Paul Taverniers Ere-ambassadeur, Vic Laureys voorzitter van de provincieraad, burgemeesters en schepenen van omliggende gemeenten en religieuzen. In zijn toespraak verwees burgemeester Frans Huon naar de eerste viering in 1981 ter gelegenheid van de 350ste Palmezelprocessie. Voor het voorzitterschap van het organisatiecomité werd beroep gedaan op de bezielande Dokter Willem Loosen, uitgeweken Hoegaardier. Personeel en vrijwilligers brachten alles tijdig tot een goed einde. Voor de tentoonstelling kon men rekenen op Helena Plomteux, Erik Saelmakers en Linda Cornu. Onder leiding van de decaan van de faculteit god-

geleerdheid aan de KUL, de heer Mathijs Lamberigts, konden Luc Knapen en Patrick Valvekens, met de hulp van een tiental wetenschappelijke medewerkers, op 3 maanden tijd, een lijvig boek over de Europese palmezels samenstellen. Dankzij een reeks tips van streekgenoten over nieuw ontdekte palmezels kon voor de 375 editie de tentoonstelling worden uitgebreid. De Hoegaardse burgemeester gaf tevens een ruim geschiedkundig overzicht van ooit bestaande palmezels - in Europa (275) - waarvan er nog 70 overblijven in musea en kloosters. Hij besloot zijn toespraak met een dankwoord aan iedereen die de 375ste viering heeft mogelijk gemaakt, waaronder talrijke prive sponsors, Provincie en Vlaams Gewest. Mathijs Lamberigts en dokter Willem Loosen benaderden ieder op hun beurt de Hoegaardse Palmezelprocessie, waarvan precies 375 jaar geleden de statuten van het Genootschap van de XII Apostelen werden opgetekend. Voor de muzikale omlijsting werd beroep gedaan op de prachtige stem van Kris Struyven, die in de Sint-Gorgoniuskerk heel goed tot haar recht kwam. Het boek is te verkrijgen aan de prijs van 25 Euro zolang de voorraad strekt. De tentoonstelling is gratis voor het publiek toegankelijk tot 31 april, dinsdag tot vrijdag van 14 tot 19 uur, zaterdag en zondag van 10 tot 18 uur op het gemeentehuis van Hoegaarden.

André Smets

PALMEZEL-TENTOONSTELLING

Op zaterdag 1 april zet de tentoonstelling eindelijk de deuren open. Negen internationaal kostbare palmezels zullen voor een maand verblijven in Hoegaarden. Daarnaast kan je ook vermaarde handschriften bekijken uit de 16de eeuw. En is er een speciale hoek ingericht voor alle inwoners uit Hoegaarden, met foto's, krantenknipsels, cartoons kortom alles wat u kan interesseren rond de palmprocessie en zijn tradities. Aan te raden! Loop eens binnen op het gemeentehuis en in de schatkamer in de kerk, we mogen fier zijn op Hoegaarden! Vergeet je affiche niet voor de venster te hangen.

LEDEN VAN HET GENOOTSCHAP VAN DE 12 APOSTELN

Adriaens Philip, lid
Bache Walter, discipel
Briesen Luc,
apostel Philippus
Dewallens Roger,
apostel Jacobus Minor; secretaris-penningmeester
Dewallens Willy,
apostel Mathias
Deruyter Marc,
apostel Thadeüs
Empsen Jan, discipel
Fillé André,
apostel Mattheus
Fillé Bart, lid
Finoulst Henri, lid
Francart Alfred, lid
Groeseneken Alfons,
apostel Petrus

Groeseneken Dominique, lid
Holsbeek Rigo,
apostel Johannes
Jadoul Maurice,
apostel Thomas
Meylaers Raf, lid
Morin Roger,
apostel Jacobus Major
Nens Hubert, discipel
Nijs Jules, **apostel Simon**
Stockmans André,
momboor-vader
Taverniers Georges,
apostel Bartholomeüs
Taverniers Fernand, Lid
Tollet Wim, discipel
Vandeplas Luc,
apostel Andreas

2006

VERSLAG VAN 375 JAAR PALMPROCESSIE

Onder een stralende zon en een blauwe hemel kwamen de eerste kerkgangers al om 8.00 u. toe in Hoegaarden. De apostelen hadden per uitzondering verzameld in de hoeve van de 11000 maagden wegens de verbouwingswerken in de pastorie... Een stampvolle kerk, en buiten nog vele kinderen, maakten dat de processiestoet extra lang was. We hoorden vele positieve geluiden, en zelfs de (piepjonge) cameraman van ROB vertelde ons hoe hij tot tranen toe ontroerd was bij het zien van de kerk en de kinderen. Na de middag ontvingen we de nuntius Mgr. Rauber op het gemeentehuis, hij nodigde zelfs het genootschap uit in Rome... Ook hij zei fier te zijn op zulke tradities.

Hierbij de foto's, en ook in de kerk zullen we nog een fotoreportage hangen om toe te voegen aan het archief opdat onze kinderen binnen 25 jaar opnieuw een groots feest kunnen organiseren.

Palmezelprocessie voor de 375ste keer

HOEGAARDEN - In het bierdorp Hoegaarden is voor de 375ste keer uit de Palmezelprocessie uitgegaan. Elk jaar draagt het Genootschap van de Twaalf Apostelen de houten ezel met Jezus op z'n rug door de straten. In het zog van de stoet verkopen de kinderen uit het dorp vers gewijde palmtakjes van deur tot deur.

De traditie houdt al 375 jaar stand. Het gemeentebestuur viert dat met een internationale tentoonstelling. Het haalde ezelsbeelden uit heel Europa naar Hoegaarden. Het gaat om bijzondere exemplaren uit Zwitserland, Duitsland, Oostenrijk en Frankrijk staan te kijk in het gemeentehuis. Een Duitse ezel werd teruggehaald uit New York. De beelden date-

ren uit de zestiende en zeventiende eeuw. Burgemeester Frans Huon verdiepte zich in het onderwerp, maar hij moest vaststellen dat de traditie op veel plaatsen verloren gaat. "Naar schatting bestonden er wereldwijd meer dan 300 palmezels. Daar rest nog nauwelijks één derde van", aldus Huon.

Luc Knapen en Patrick Valvekens schreven het boek 'De Palmezelprocessie, een (on)bekend West-Europees fenomeen?'. Daarin bespreken ze de oorsprong van het fenomeen en ook de teloorgang. De tentoonstelling op het gemeentehuis is dagelijks te bezoeken.

Het Genootschap

Van 1631 tot 2006 waren er 28 momboor-vaders, de eerste was Leo Kenis (tot 1647), de laatsten waren Victor Bismonte (1968-1986), Victor Vandepas (1986-1992), August Van Nerum (1992-1999), André Stockmans (1999.....). Het genootschap heeft ook een secretris-penningmeester, momenteel Roger Dewallens (1974.....). De huidige geestelijke vader is sinds 2003 Liesbeth Goris, parochieassistent.

De statuten van 'Het Genootschap van de 12 Apostelen' dateren van 12 maart 1631. De belangrijkste opdracht bestond in de 'uitvoering' van de palmpocessie op Palmzondag. Het is echter heel waarschijnlijk dat de Hoegaardse confrérie ouder zou zijn dan van het jaar 1631. De Hoegaardse palmezel die als 16de-eeuws gedateerd staat wijst op een ouder bestaan van het Genootschap. De eerste sporen van Palmzondagvieringen in West-Europa vinden we reeds in de zesde eeuw.

In de statuten van 1631 wordt alleen gesproken over de twaalf apostelen en hun momboor-vader. De parochiepastoor was de 'geestelijke vader' van het genootschap. De vier discipelen worden pas vermeld in het confrérieboek in 1698 als 'dragers van ons heeren'. Behalve voor de discipelen was de benoeming of aanstelling als 'apostel' voor het leven; ontslag wegens ernstige reden was en is mogelijk.

De Twaalf Apostelen

Johannes	Rigo Holsbeek	Petrus	Alfons Groeseneken
Mattheus	André Fillé	Thaddeüs	Marx Demyter
Philippus	Luc Briesen	Andreas	Luc Vandepas
Jacobus Minor	Roger Dewallens	Simon	Jules Nijls
Thomas	Maurice Jadoul	Jacobus Major	Roger Marin
Bartholomeüs	Georges Taverniers	Mathias	Willy Dewallens

De Vier Discipelen

Hubert Nens	Walter Bache	Jan Empsen	Wim Tollet
-------------	--------------	------------	------------

De Momboorvader

André Stockmans

De opvolgers

Philip Adriaens	Alfred Francart	Dominique Groeseneken	Bart Fillé
Fernand Taverniers	Henri Finoulst	Raf Meylaers	

Palmzondag 9 april

9.00 u Eucharistie met Palmwijding en Processie, gevolgd door een gebedsdienst.

Tentoonstellingen

van 1 tot en met 30 april

in de Sint-Gorgoniuskerk

Alle dagen tussen 10.00 en 12.00 uur en tussen 14.00 en 19.00 uur.
Maandag gesloten.

in het gemeentehuis

Alle dagen tussen 14.00 en 19.00 uur.
Op zaterdag en zondag tussen 10.00 en 19.00 uur.
Maandag gesloten.

Bezoek ook <http://www.palmprocessie.be>

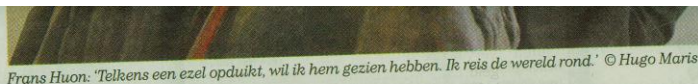
375 Jaar Palmzondagtraditie Hoegaarden

9 April 2006

terecht, vermoedelijk via Spaanse conquistadores."

De New Yorkse palmezel is te zien – naast Zwitserse, Oostenrijkse, Duitse en Franse exemplaren – op de tentoonstelling naar aanleiding van het jubileum. „Sinds onze laatste tentoonstelling een kwart eeuw geleden, toen we meenden dat er in heel Europa zeventien palmezels waren overgebleven, gingen de Hoegaarders naarstig op zoek. In kerken en musea, op vakantie of op zakenreis, in Europa en elders. En zie, ze vonden al een zestigtal sculpturen, vooral in Duitsland. Telkens een ezel opduikt, wil ik hem gezien hebben. Ik reis de wereld rond."

Frans Huon: "Telkens een ezel opduikt, wil ik hem gezien hebben. Ik reis de wereld rond." © Hugo Maris

Land van palm en ezel

Michel Vermeersch

Trouwe apostel

Is de palmezel uniek, de processie is dat evenzeer. Al is dat ooit anders geweest. Frans Huon: „In 1631 werd het Genootschap van de XII Apostelen opgericht, maar de processie zelf moet ouder zijn. Zeker is dat de Hoegaardse bevolking aanknoopte bij een volksgevoonte die op dat ogenblik vrij algemeen verspreid was in West-Europa, maar vooral vaste voet kreeg in het Germaanse taalgebied. Er waren bijvoorbeeld bekende optochten in Brugge en Utrecht. Vandaag zijn er in Europa nog twee grote palmezelprocessies, al laat ik de traditie in kloostergemeenschappen dan even buiten beschouwing. Naast Hoegaarden is er een in Ammerschwihr, in de Elzas."

Fascinerend is het apostelengenootschap, dat zowat de hoeder is van de Hoegaardse processie. Aan het hoofd van het genootschap staat de *mombaarvader*, de apostel die al het langst bij de 'club' is. „Aanvankelijk droegen de apostelen van het genootschap de palmezel zelf, maar later is die taak overgenomen door vier discipelen. Sindsdien stappen de apostelen achter de palmezel aan. De dag vóór palmzondag gaan ze in afzondering voor een omvangrijk

ceremonieel met een viering en een avondmaal. Zo'n maal was vroeger allerm minst vanzelfsprekend, en het was dan ook een eer om in het genootschap te worden opgenomen. Eigenlijk is het dat nog steeds. Je blijft apostel tot je sterft, waarna je meestal wordt opgevolgd door een familielid."

De discipelen worden soms gevonden onder de kleinzonen van apostelen, maar enkel ongehuwde mannen komen in aanmerking. „Al durven we daar soepel in zijn. Een discipel die trouwt, houdt zijn bevoorrechte positie graag nog even aan", lacht Frans Huon.

Na de processie trekken kinderen het dorp in om de palm te verkopen die tijdens de eucharistieviering vóór de processie werd gewijd. Goede grond, daar in Hoegaarden? „Zowat elk gezin in ons dorp heeft buxuspalm in de tuin

staan, ja. En het zijn de grootouders die de palm knippen voor hun kleinkinderen, niet de ouders. De palm wordt aan een stok gehangen en tijdens de viering zo hoog mogelijk in de lucht gestoken, kwestie van zo stevig mogelijk te worden gewijd."

Eigen koers

Na de verkoopronde trekken de kinderen dan met het geld naar de kermis. Frans Huon: „Bij de collega's in Ammerschwihr wordt de palm niet verkocht, maar naar huis gebracht. Enkel de kinderen die een palmstok in de tuin hebben staan, krijgen eieren van de paasklokken."

In ons land zijn de meeste palmprocessies verdwenen in de loop van de achttiende eeuw. Dat de

traditie in Hoegaarden standhield, is op zijn minst merkwaardig. Zelfs toen Jozef II de processies regelrecht verbood, bleef de gemeente haar eigen gang gaan. Frans Huon heeft zo zijn verklaring. „Hoegaarden was lang een Luikse enclave in het hertogdom Brabant, waardoor het een aantal vrijheden had. Ten tijde van de Franse Revolutie waren hier bijvoorbeeld 38 brouwerijen, simpelweg omdat er geen taksen werden geheven. We hadden ook veel sneller een hoop graanvelden, want elders moest het kolenwoud dienst blijven doen als jachtgebied voor de graaf. Gevolg: we hadden meer graan om bier te brouwen én het uit te voeren. We hebben dus een zelfstandige koers kunnen varen, en daardoor hebben ook tradities hier steeds goed gedijd."

Dat ze dat nog steeds doen, blijkt uit het enthousiasme dat de palmezelprocessie opwekt bij uitgeweken Hoegaarders. „Voor hen is het een aanleiding om familie en roots op te zoeken. Je ziet het wel vaker gebeuren dat mensen een partner vinden en uitwijken. Maar als ze een jaar of veertig zijn, grijpen ze terug naar hun verleden. We noemen palmzondag in Hoegaarden niet toevallig de dag van de uitwijkingen."

Alle info over de festiviteiten via de website www.palmprocessie.be of telefoon 016/76.81.86. De tentoonstelling loopt nog tot 30 april in het gemeentehuis en de kerk van Hoegaarden. Onder redactie van Luc Knapen en Patrick Valvekens verschijnt het boek *De palmezelprocessie. Een (on)bekend West-Europees fenomeen?*

Blijde intocht in Hoegaarden

Palmezels in Hoegaarden en Tienen

In veel parochies in Zuid-Duitsland, Zwitserland en de Elzas bestond ooit de traditie om op palmzondag Jezus' blijde intrede in Jeruzalem uit te beelden. In een processie droeg men dan een palmezel met zegenende Christusfiguur rond, meestal vergezeld door twaalf apostelen en talrijke kinderen. Ook in onze streken was dit gebruik bekend, onder meer in Zoutleeuw, Tienen, Diest, Leuven en Hoegaarden.

Tijdens de Reformatie werden de meeste beelden echter vernield en de processies verdwenen, behalve in Hoegaarden. Daar trekt de processie op palmzondag nog jaarlijks uit in de Sint-Gorgoniusparochie. Op 9 april gebeurt dit al voor de 375ste keer. Om 9 uur is er in de Sint-Gorgoniuskerk een hoogmis met palmwijding. Om 9.30 uur wordt de palmezel met Christusbeeld rondgedragen in een processie, gevolgd door een gebedsdienst als aanvang van de Goede Week. Aansluitend is er palmverkoop, foor, jaarmarkt, muntenworp van op de pui van het gemeentehuis (14.30 uur) en een palmeierenzoektocht in de

Tuinen van Hoegaarden (15 uur).

Naar aanleiding van de jubileumeditie van deze palmprocessie loopt van 1 tot 30 april de tentoonstelling '375 jaar palmprocessie' in de Sint-Gorgoniuskerk en in het gemeentehuis van Hoegaarden. Dagelijks te bezoeken van 14 tot 18 uur (maandag gesloten). Deze internationale tentoonstelling – in samenwerking met de faculteit Godgeleerdheid van de KU Leuven – krijgt nog een vervolg in de Maurits Sabbebibliotheek in Leuven van 8 tot 19 mei.

Sinds palmzondag 1997 heeft ook de Sint-Germanusparochie in Tienen opnieuw een palmezel. De palmwijding in de Sint-Germanuskerk vindt plaats om 9.45 uur. De ommegang met palmezel trekt dan door het oude stadscentrum en wordt opgeluisterd door de Sint-Genovevafanfare uit Oplinter. Monseigneur Rauber, pauselijk nuntius, gaat mee in de ommegang en zal ook voorgaan in de eucharistieviering om 10.30 uur. Na afloop volgt de uitdeling van Tiense palmbroodjes.

Over de palmprocessie in Hoegaarden verneemt u meer op bladzijde 17 in dit *Kerk+Leven* of bij parochieassistente Liesbeth Goris, Pastorijsstraat 30, 3320 Hoegaarden, telefoon 016/76.61.73, website www.palmprocessie.be. Voor inlichtingen over de Tiense palmprocessie kunt u terecht bij deken Joris Hardiquet, Veemarkt 36, 3300 Tienen, telefoon 016/81.13.43.

Onder de Hoge Bescherming van HH. MM. de Koning en de koningin

Onder de bescherming van
Godfried Kardinaal Danneels
Yves Leterme, Minister-President
Marc Vervenne, Rector K.U.L.

Beste Hoegaardier,

Op **zondag 09 april 2006** viert de gemeente **HOEGAARDEN** en de Sint-Gorgoniusparochie het 375-jaar bestaan van de palmezelprocessie. Sinds 1631 wordt op Palmzondag het Christusbeeld, gezeten op een palmezel, door het nu jubilerend genootschap van de XII apostelen rondgedragen.

In samenwerking met de faculteit Godgeleerdheid van de K.U.L. organiseren we vanaf zaterdag 01 april tot en met zondag 30 april een internationale kunsttentoonstelling over de palmezel en deze devote volkstraditie in de 16de eeuw. Deze tentoonstelling zal een vervolg kennen in de Maurits Sabbebibliotheek in Leuven (de Beriotstraat 26-28) van 8 tot en met 19 mei 2006.

Wij nodigen U en uw familie vriendelijk uit op deze tentoonstelling en om op Palmzondag samen met ons deel te nemen aan de eucharistie en aan de Palmprocessie.

Naar aanleiding hiervan wordt een boek uitgegeven met bijhorende catalogus, de voorintekentermijn werd verlengd tot 01 maart. Als bijlage vindt U opnieuw een inschrijvingsformulier.

Mogen wij U vragen om de bijgevoegde affiche voor het raam te hangen als promotie voor uw gemeente en voor deze unieke tentoonstelling.

Voor verdere inlichtingen kunt u steeds terecht bij mevrouw Linda Cornu op telefoonnummer 016/76.81.86 of via email linda.cornu@hoegaarden.vera.be.

Met de meeste hoogachting,

Bart HENDRIX
Secretaris

Frans HUON
Burgemeester

Erik Saelmaekers
Heemkundige Kring

Dr. Willem LOOSEN
Vz. werkgroep

André Stockmans
Momboorvader

Liesbeth GORIS
Parochie-assistente

PROGRAMMA 375 jaar Palmprocessie

ZATERDAG 01 APRIL ZONDAG 30 APRIL 2006
TENTOONSTELLING

GEMEENTEHUIS EN SINT-GORGONIUSKERK

dinsdag-woensdag-donderdag-vrijdag 14.00 u – 19.00 u
zaterdag-zondag 10.00 u – 18.00 u

ZONDAG 09 APRIL 2006
375ste OMMEGANG van de PALMPROCESSIE

9.00 u Eucharistie met palmwijding

9.30 u Processie

10.00 u Gebedsdienst als aanvang van de Goede Week

Palmverkoop
Foor
Jaarmarkt

14.30 u Muntenworp van op de pui van het gemeentehuis

15.00 Palmeierenzoektocht in het Kapittelpark

ZATERDAG 29 APRIL 2006
CONCERT TIENS RENAISSANCEKOOR
20.00 u - SINT-GORGONIUSKERK - € 5,00
